

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

1012 – 3 /15
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

дел.бр. 8876 датум: 11.03.2015.

ПРИМЉЕНО: 12. 03. 2015

Орг.јед.	Број	Прилог	Вредности
01	465-618/15		

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Председници Скупштине, Маји Гојковић

11000 Београд

Трг Николе Пашића 13

Поштована госпођо Гојковић,

У складу с чланом 107. став 2. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/2006), односно чланом 18. став 1. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07) и на основу члана 150. став 2. Пословника Народне скупштине („Сл. гласник РС“, бр. 20/2012), подносим Народној скупштини Предлог закона о изменама и допунама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Срдачно,

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саца Јанковић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

1012 – 3 /15

Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 8895 датум: 11.03.2015.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОН
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВРАЋАЊУ ОДУЗЕТЕ ИМОВИНЕ И
ОБЕШТЕЊЕЊУ

Члан 1.

У Закону о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/2011, 108/2013 и 142/2014), у члану 24. став 2, мења се и гласи:

„Уколико је одузето пољопривредно земљиште било предмет комасације, односно арондације бившим власницима вратиће се комасирано, односно арондирано земљиште на подручју катастарске општине на којој је спроведена комасација, односно арондација, односно на комасираном подручју суседне катастарске општине у којој има земљишта за враћање у натуру у смислу одредби овог закона.”

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„На враћање пољопривредног земљишта које је било предмет комасације, односно арондације, у смислу овог члана, сходно ће се примењивати критеријуми утврђени тачком 1. (рачунање обрачунског фактора „ф” за прелазак са једне на другу катастарску класу код враћања земљишта) и тачком 3. (свођење површина парцела различитих катастарских класа на површину прве катастарске класе њива са рекапитулацијом стања у исказу идентификације) у оквиру главе II (обрада података и рачунање елемената за пренос враћених парцела на терен) техничког упутства за извођење геодетско-техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС”, бр. 41/91, 44/91, 4/92, 8/97 и 103/3), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу садржан је у члану 97. тачка 2. Устава Републике Србије према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, остваривање и заштиту слобода и права грађана, уставност и законитост и поступак пред судовима и другим државним органима.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Народна скупштина Републике Србије је 25. децембра 2014. године донела Закон о изменама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, усвајајући предлог измена које је поднела Влада Републике Србије.¹ Тим изменама приступило се искључиво одлагању финансијских обавеза државе у погледу обештећења. Међутим, проблем који се јавио у пракси када је у питању враћање комасираног земљишта, остао је и даље нерешен.

Наиме, Агенција за реституцију је у допису упућеном Заштитнику грађана указала да се у пракси поступак враћања одузетог, а касније комасираног пољопривредног земљишта, веома тешко спроводи, због чега долази до немогућности остваривања и ограничавања права грађана на имовину. Указано је на проблеме око тумачења одредбе члана 24. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, где се од Агенције за реституцију у поступку тражи утврђивање чињеница које нису прописане законом (који правни субјект је као носилац права унео раније одузето земљиште у комасацију и шта је тачно за то земљиште добијено). Истовремено се истиче да поступак враћања у овим случајевима постаје неспроводив, с обзиром да је од Републичког геодетског завода отежано добијање информација о идентификовању пољопривредног земљишта од тренутка одузимања до уласка у комасациону масу, прибављање документације из комасације, као и утврђивање које земљиште данас одговара земљишту добијеном за земљиште које је ушло у комасациону масу.

Заштитник грађана је такође примио обраћања неколицине грађана који су Агенцији за реституцију поднели захтеве за враћање земљишта које је било предмет комасације, истичући да о њиховим захтевима још увек није решено, иако је протекао законски рок, сматрајући на тај начин да се налазе у неједнаком положају у односу на остале грађане којима је имовина враћена.

Имајући у виду све ове околности и очигледно отежавано остваривање права грађана на враћање земљишта које је било предмет комасације, предложеном изменом и допуном закона би се обезбедило ефикасније и сврсисходније поступање по захтевима грађана у циљу поштовања њиховог уставом загарантованог права на имовину. На овај начин би се прошириле могућности враћања земљишта у природи кад год је то могуће, чиме би се потврдило начело приоритета враћања у природном облику већ дефинисано законом, а што би било олакшавајуће и са аспекта државних финансијских обавеза у поступку реституције.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Закона мења се и допуњује члан 24. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу тако што се омогућава, олакшава и прецизира враћање комасираног земљишта,

¹ Сл. гласник РС", бр. 142/2014

уводећи прецизне и у ранијој пракси враћања по Закону о пољопривредном земљишном фонду, успешно примењиване критеријуме за враћање комасираног земљишта.

У постојећем закону одредба члана 24. став 2. је нејасна, те њом нису обухваћени сви могући случајеви који се могу појавити у пракси, када се ради о враћању пољопривредног земљишта које је било предмет комасације, при чему постоје и различита тумачења ове одредбе од стране надлежних државних органа.

Истовремено, у пракси такође постоји проблем око прибављања ове документације, имајући у виду да је комасација спроведена неколико деценија уназад, а у неким општинама је још увек у току, као и утврђивања које парцеле су одузете међу парцелама које су биле предмет комасације, а потом и које данас парцеле одговарају парцелама које су добијене из комасационе масе.

Решењем предложеним у члану 1. Закона отклањају се недоумице и нејасноће у важећем законском решењу и оставља се могућност Републици Србији да бира са ког подручја и које пољопривредно земљиште ће вратити, што олакшава њено поступање, а грађанима враћа својину у природи.

Чланом 2. Закона утврђено је ступање на снагу овог закона а то је осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ ВАЖЕЋЕГ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 24

Бившем власнику враћа се право својине на пољопривредном и шумском земљишту и шумама, одузетим применом прописа из члана 2. овог закона.

~~Уколико је одузето пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште.~~

УКОЛИКО ЈЕ ОДУЗЕТО ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ БИЛО ПРЕДМЕТ КОМАСАЦИЈЕ, ОДНОСНО АРОНДАЦИЈЕ БИВШИМ ВЛАСНИЦИМА ВРАТИЋЕ СЕ КОМАСИРАНО, ОДНОСНО АРОНДИРАНО ЗЕМЉИШТЕ НА ПОДРУЧЈУ КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ НА КОЈОЈ ЈЕ СПРОВЕДЕНА КОМАСАЦИЈА, ОДНОСНО АРОНДАЦИЈА, ОДНОСНО НА КОМАСИРАНОМ ПОДРУЧЈУ СУСЕДНЕ КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ У КОЈОЈ ИМА ЗЕМЉИШТА ЗА ВРАЋАЊЕ У ПРИРОДИ У СМISЛУ ОДРЕДБИ ОВОГ ЗАКОНА.

НА ВРАЋАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА КОЈЕ ЈЕ БИЛО ПРЕДМЕТ КОМАСАЦИЈЕ, ОДНОСНО АРОНДАЦИЈЕ, У СМISЛУ ОВОГ ЧЛАНА, СХОДНО ЋЕ СЕ ПРИМЕЊИВАТИ КРИТЕРИЈУМИ УТВРЂЕНИ ТАЧКОМ 1. (РАЧУНАЊЕ ОБРАЧУНСКОГ ФАКТОРА „Ф“ ЗА ПРЕЛАЗАК СА ЈЕДНЕ НА ДРУГУ КАТАСТАРСКУ КЛАСУ КОД ВРАЋАЊА ЗЕМЉИШТА) И ТАЧКОМ 3. (СВОЂЕЊЕ ПОВРШИНА ПАРЦЕЛА РАЗЛИЧИТИХ КАТАСТАРСКИХ КЛАСА НА ПОВРШИНУ ПРВЕ КАТАСТАРСКЕ КЛАСЕ ЊИВА СА РЕКАПИТУЛАЦИЈОМ СТАЊА У ИСКАЗУ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ) У ОКВИРУ ГЛАВЕ II (ОБРАДА ПОДАТАКА И РАЧУНАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ПРЕНОС ВРАЋЕНИХ ПАРЦЕЛА НА ТЕРЕН) ТЕХНИЧКОГ УПУТСТВА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ГЕОДЕТСКО-ТЕХНИЧКИХ РАДОВА У ПОСТУПКУ ВРАЋАЊА

ЗЕМЉИШТА КОЈЕ ЈЕ САСТАВНИ ДЕО УРЕДБЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О НАЧИНУ И УСЛОВИМА ПРИЗНАВАЊА ПРАВА И ВРАЋАЊУ ЗЕМЉИШТА КОЈЕ ЈЕ ПРЕШЛО У ДРУШТВЕНУ СВОЈИНУ ПО ОСНОВУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШНОГ ФОНДА И КОНФИСКАЦИЈОМ ЗБОГ ОБАВЕЗНОГ ОТКУПА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 41/91, 44/91, 4/92, 8/97 И 103/03), АКО НИСУ У СУПРОТНОСТИ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Заштитник грађана Републике Србије

2. Назив прописа

Предлог Закона о изменама и допунама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Не постоје релевантне одредбе Споразума и Прелазног споразума

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произилазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје прописи ЕУ са којима је потребно обезбедити усклађеност.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Не.

Потпис руководиоца органа, органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Саша Јанковић

